

O B R A D O R D ' E S C R I T U R A

BILANÇ DAU CAMINAMENT PERSONAU DE L'ANNADA

Caminando se hace el camino. Aquela dicha fonsa resumís eitant ben una reflexion sus la soma deis experiéncias d'una vida coma, mai modestament, una constatacion sus un procès d'aprendissatge dins una formacion coma la nòstra : i a gaire de causas que fugon eschichas d'avança, es lo cas d'o dire, dins un caminament que podrem ensajar de sesir qu'un còp fach. Quau ditz caminament, ditz ponch(s) de partença, etapas e tòca(s). Au sens figurat tradús pèu un cambiament, un evolum dins l'èime e/o lo biais de la persona, rebat d'un aprendissatge en cors. Vos prepausa, dins l'amira de ne'n traire un bilanç de percòrrer l'annada debanada en ponchant aquesteis indicis dau caminament personau. La frucha de nòste trabalh serà segur de metre au servici dei calandrons e cercarai donc de dralhas de reinvestiment per nòstei practicas professionalas avenidoiras.

I/ Situacion de produccion d'eschich

I/1 Produccion individuala :

Lo dotze de setembre, après lei presentacions de debuta d'annada, la formacion comencèt per una produccion personala d'eschich, un tèxt liure dins lei condicions costumieras d'aquela mena de pretz-fach dins leis escòlas en pedagogia institucionala. Valent a dire que la consigna fuguèt d'escriure çò que voliam sus lo subjècte que voliam. Au cap d'un momenton, l'ensenhairitz apondeguèt que l'exercici èra pas obligatori e mai que podriam legir o non la resulta a la còla segond nòsta desirança. Aquí, leis ancis d'unei que i a s'apasimèron e s'avisèron de quant èra malaisat per d'unei de produrre d'eschichs legibles en grop. Coma que fuguèsse, m'afecionèra a mon tèxt amòr que, justament, aviáu enveja de partèjar amb totei de sentiments tocant de causas prigondas viscudas la velha. Deve avoar, un brison moquet, que me ramente pas manca exactament lei cambaradas que participèron nimai lei contenguts de sei produccions. Delai d'una manca escasença d'atencion ais autres, i destoscariáu bensai l'aspècte personau d'un acte d'escriure sensat pasmens èsser virat cap a la comunicacion. Tornarem sus aqueus aspèctes complèxes de l'escritura. Vos liure, çai-sota, ma produccion d'aqueu jorn d'aquí sens castigament :

Una jornada estrambordanta

I a de jorns ansin, dins la vida, que se lei ramentam : lo primier esmai amorós, un dòu, lo jorn dau maridatge, lo jorn que s'avisam, per lo primier còp que siam mortaus eca.

Aièr s'apondrà solide a la tiera : la chausida tras qu'esmoventa dau pairin, lo sopar amistados, lo cors de dança, lo trabalh de preissa per lo jornal que lo fauguèt acabar e lo gòt que prengueriam, en seguida, per festejar tot aquò. Dins lo pub, bandieras dei colors d'Occitània, Bretanha, Quebèc e n'oublide, l'òste aviá marcat ben vesible dins son bar : « Volèm l'occitan a la television ». Aquò nos balhèt la cigala alòr vague de cantar cadun la sieuna, repressa en còr per la còla e lèu lèu una partida da la sala. La télé s'èra amossada. Un Basco cantèt la sieuna. Un òme, esmogut, nos fisèt qu'aviá pas ausit una cançon de Nadau que veniam de la far clantir, dempuèi vint ans. Mai dejà, l'ora s'avança. L'òste nos racompanha a la pòrta en parlant ara occitan e me dise que de vespradas ansin marcan e que la doblidarai pas jamai.

Lo planejament faguèt que torneriam pas faire l'exercici maijà, nos permeteguèt d'èsser en situacion de produccion d'un esrich en classa, çò que m'era agut arribat dins lo passat, e tambèn de lo porgir quand e quand a l'auditori, çò que fuguèt una experiéncia novèla. Escriviau pus solament per èsser legit dau Mèstre mai per legir ai pars. Veniau actor dins un escambi orau que l'esrich n'era l'alestiment. Aquesta dimension de l'escritura me sembla sarrar au mai pròche leis originas dau besonh d'escriure dins l'istòria de l'umanitat, cotria amb lo pensament de laisser de piadas per se subreviure. En essent ais originas, se capitam a l'essenciau, a çò que fai mai sens e donc a çò qu'es mai compresible de la ninèlha. Aqueu biais de nos metre en situacion d'apreneire dins lei dispositius pedagogics qu'emplegarem, qu'es d'alhors pas particular a l'obrador de produccion d'esrich, permet de la viure de l'endedins e de la mielhs comprene. La sesilha de produccion individuala d'esrich seriá estada encara mai druda d'ensenhaments, de mon vejaire, se la cambada fuguèsse estada menada d'en plen amb chausida de tèxt, messa au ponch, e publicacion dins lo jornau (amb pasmens correccion finala dau professor d'occitan). Aquò dich, veirem qu'aqueste aspècte un chiquet formau serà pas ges estacat a la produccion en còla.

I/2 Produccion en còla :

Leis analisis e lei debats establiguèron que l'esrich s'entasiá a l'intimitat. L'exercici de produccion d'esrich en còla la deviá trespasar en mena d'escomessa. Òbra pragmatica, sabiam que nòsta produccion seriá prepausada a l'edicion e que donc se devinariá endralhada au mitan dei problematicas evocadas en classa coma lei formas d'escrituras, lei collaboracions dins una empresa d'edicion, la motivacion e l'imaginacion. En essent quatre, se partejeriam lo trabalh en quatre partidas pron independentas per fin de posquer crear cadun de son caire en coeréncia amb l'istòria definida en comun, leis autrei sòcis porgissent un regard critic pendent lei sesilhas en classa. D'escambis per corrièrs electronics permetèron de lei davançar. Lo caminament se faguèt d'esper eu plan planet amb la messa en plaça de l'istòria e deis illustracions definitivas llong de la formacion. Mancaràn evidentament fòrça aspèctes ligats a l'edicion, se serem acontentats de jogar lo ròtlejà onorable d'escriveires. Aqueleis articulacions me semblan perfiechament trasposablas en classa partent d'un cèrt nivèu de cenchas en escritura, sus un projècte de produccion d'esrich en còla, siá sus l'annada tota, siá sus un periòd mai cortet amb segurament un accompagnement mai present dau regent còmpte tengut dei competéncias prevesiblas a aqueus edats.

II/ Situacion d'analisi e de debat

Leis esclaiatges teorics fan sempre mestier. Fan lo balanç amb la practica en balhant lo mejan de traire de generalitats partent de l'experiéncia. Aquí se placiariam majament en posicion de futurs regents per metre en comun e confrontar nòsteis analisis sus de subjèctes aitant divers coma d'assais de definicions alentorn de la nocion d'escritura, leis autís per balhar enveja d'escriure o lei mejans per empurar l'amaginacion. De notar que lei doas o tres darnierei sesilha foguèron completament consacradas a la produccion en comun d'escrich, apichonissent la part consacrada a l'analisi e au debat. Partent dau ressòn de l'auditori ; l'ensenhairitz ne'n congrelhava una sintesi. S'aqueu biais permetiá de nos empenche a nos questionar, nos empachave pasmens, me sembla, d'aprofichar completament la solida basa teorica en cò de la professora que sorgentava, a còps, domaci seis intervencions. Daumatge, mai aquò s'adobarà, pense, en seconda annada. Per dire de tornar investir aquò vèrs lei pichòts, menar de tròç de seselhas de metacognicions pòu èsser util per diversificar lei dralhas de perpensaments en se pausant de questions de fons sus la matèria estudiada e mai aqueu biais siá pusbèu mai asatat a la maduretat.

Conclusion

Lo mestritge de l'escrich es indispensable au ciutadan dins nòstei societats, aquò's evident. Nos fau donc ensajar de finholar lo mai possible nòstei practicas de regent per ajudar lei calandrons a s'apropriar d'en plen aquelei tecnicas non solament coma consomaires mai coma actors e creators. L'obrador de produccion d'escrich, en aguent porgidas mai d'una dubertura d'exploracion sus mai d'un aspècte d'un subjècte tras que complèxe nos aurà permés segurament de caminar cadun sus sa dralha personala au servici de nòste ideau.